

Frit Fjerkræ
Foreningen for frit fjerkræ

<https://frit-fjerkræ.dk/>

Frit Fjerkræs input til Fødevareforlig 2018

Der er indenfor de seneste år åbnet op for flere muligheder for små lokale producenter af æg og fjerkræ, men der er stadig plads til forbedringer. Lovgivningen er i dag på mange områder stadig meget tung for små producenter, og ofte indrettet til en stor monoproduktion og ikke til mindre alsidige landbrug, med flere forskellige dyrehold/typer. På visse områder er det direkte konkurrenceforvridende der umuliggør en mangfoldig småskalaproduktion.

I Foreningen Frit Fjerkræ har vi flere forslag til hvordan kontrollen kan indrettes mere rimeligt for små producenter uden at det går ud over fødevarer sikkerheden. Vi har forslag inden for:

- [Salmonellakontrol af spiseæg fra små besætninger](#)
- [Godkendelse af høns der IKKE stammer fra registrerede rugerier \(racehøns\)](#)
- [Blodprøvning af høns for aviær influenza](#)
- [Newcastle disease](#)
- [Antalsbegrænsning for stalddørssalg](#)
- [Bagatelgrænse for salg af slagtet fjerkræ](#)
- [Erstatning ved nedslagting grundet fund af salmonella](#)
- [Nedsættelse af alt for høj timepris for fødevarekontrol](#)

Salmonellakontrol af spiseæg fra små besætninger

Vi mener, at der er plads til forbedringer, de små besætninger bliver forskelsbehandlet i forhold til de større besætninger, som reglerne er i dag!

Vi har derfor foreslået Fødevarestyrelsen, at kontrollen ændres på samme måde som den blev i 2013 for store besætninger, til at være bakteriologiske prøver (gødning) i stedet for serologiske (æg). Der er for mange falske positive prøver fra æg. Altså prøver som viser at der er salmonella, men hvor den opfølgende test viser at der alligevel ikke er salmonella.

I 2016 og 2017 var der i alt 29 mistanker ud fra kontrollen med æg. I ingen (nul) af tilfældene viste en efterfølgende test med gødningsprøver at der var salmonella i besætningen. 22 af de mistænkte besætninger blev testet og blev fundet negative for salmonella. (De resterende 7 besætninger opgav stalddørssalget og blev derfor ikke testet yderligere).

Ydermere vil et skift til gødningsprøver i næsten alle tilfælde være billigere for stalddørsproducenten. Samtidig kan det undgås at producenter unødigt sættes under offentligt tilsyn og skal betale for at FVST kommer ud og foretager sokkeprøver efter falske positive prøver.

Bemærk at store besætninger udelukkende testes via bakteriologiske prøver, mens der i dag kræves serologiske for stalddørssælgere.

Godkendelse af høns der IKKE stammer fra registrerede rugerier (racehøns)

Der er også grund til at kigge på reglerne for godkendelse af høns der IKKE stammer fra registrerede-rugerier (racehøns). De skal i dag testes for salmonella med blodprøver og æg, men hvis en besætning testes positiv, testes den igen med gødningsprøver. Derfor foreslår vi at det usikre mellemlid med serologiske prøver (æg) springes over og der udelukkende bruges gødningsprøver. Det vil nemlig gøre det mere økonomisk overkommeligt at få godkendt en besætning til stalddørssalg og dermed forhåbentlig få flere til at bruge racehøns i stalddørssalg. Ydermere kan æg fra ikke-registrerede rugerier ikke godkendes til videresalg, de kan kun godkendes til stalddørssalg. Dvs. de må ikke sælges på markeder, i butikker eller restauranter. Dette er et hul i lovgivningen. Der bør beskrives krav til æg fra ikke registrerede rugerier til videresalg.

Blodprøvning af høns for aviær influenza

De danske særregler på området for overvågning mod fugleinfluenza, aviær influenza, foreskriver, at hønsehold på mere end 100 udegående æglæggende høns, hvor æggene sælges som konsumæg, eller fjerkræhold på mere end 100 dyr, hvorfra der sælges levende fjerkræ, skal testes for fugleinfluenza ved hjælp af blodprøver. Der skal testes hele fire gange årligt, det vil sige hver 3. måned. Holdes der ænder eller gæs til avl (rugeæg) i besætninger der overstiger 100 dyr, skal der kun testes en gang årligt (BEK nr 712 af 27/05/2015 <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=170717/>.)

EU's fødevarer sikkerhedsagentur, EFSA, har i deres videnskabelige rapport fra efteråret 2017 omkring Aviær Influenza opfordret til at fokusere indsatsen på svømmefugle, og konkluderet at den aktive overvågning (blodprøver) på høns ikke er effektiv! For høns er det vigtigt at fokusere på sygdomstegn og dødsfald, ikke på blodprøver. Der er en direkte opfordring fra EFSA til at fokusere på svømmefugle i stedet. Det er også i direkte modstrid mod EFSA's anbefaling, at høns i Danmark testes langt oftere end svømmefugle.

Frit Fjerkræ opfordrer kraftigt til, at de danske regler bringes i overensstemmelse med EFSA's anbefalinger; at krav om blodprøver på udegående høns i besætninger større end 100 stk. bortfalder.

Newcastle disease

Når en lille producent har over 100 hønsefugle skal producenten efterleve bekendtgørelsen om vaccination for fjerkræsygdommen Newcastle disease. Problemet her er at bekendtgørelsen er lavet til producenter med tusindvis af fjerkræ klækket på samme tidspunkt. Små producenter har ofte mange mindre hold af fjerkræ og deriblandt høner, der er beregnet til æglægning og haner der bliver til slagtekyllinger i samme hold. I bekendtgørelsen er der forskellige vaccinationsprogrammer for hhv. slagtekyllinger og æglæggende høner. Dette er et klart eksempel på at den nuværende fødevarelovgivning ikke er gearret til små producenter med forskellige typer af dyrehold. Derudover fås vaccinen kun i pakninger til flere tusind høns der, når den først er åbnet, skal bruges inden for få timer. Der er således i praksis stort set umuligt for mindre producenter at overholde lovgivningen på dette område. Det er derfor nødvendigt med en harmonisering af vaccinationsprogrammerne, der både tager højde for de forskellige dyrehold og inddrager det økonomiske aspekt.

Antalsbegrænsning for stalddørssalg

Tilbage i 2016 blev der åbnet op for at lokale producenter kan få lov til at sælge friskslagtet fjerkræ uden indvolde til private kunder samt til lokale butikker og restauranter, hvis de indretter sig med forhold svarende til en slagterbutik, tager salmonallaprøver og laver egenkontrol. Dette bifalder vi i foreningen Frit Fjerkræ, men vi mener at grænsen på max 500 dyr årligt er alt for lav. Man kan ligeledes stille spørgsmålstejn ved rimeligheden i at en kalkun på 15 kg tæller det samme som kylling på 1,2 kg i det regnestykke.

Til sammenligning er grænsen i Sverige 10.000 stk. Sverige har samme særstatus for salmonella i EU som Danmark har. Vi vil derfor opfordre til, at grænsen for antal dyr bliver hævet, så det bliver muligt at lave en mere rentabel forretning ud af et stalddørssalg og lokal forankret produktion, da det jo er forbundet med en del omkostninger at indrette rum og køleforanstaltninger til slagtning.

Bagatelgrænse for salg af slagtet fjerkræ

I 2013 blev der indført en bagatelgrænse for konsumæg, således at det blev muligt at sælge æg fra høns uden kontrol, hvis man havde færre end 30 høns. På samme måde kan der indføres en bagatelgrænse for slagtet fjerkræ, således at man uden salmonellakontrol og særlig indretning kan få lov at forære sin nabo en nyslagt hanekylling eller suppehøne uden at bryde lovgivningen.

Erstatning ved nedslagting grundet fund af salmonella

Der er i den nuværende lovgivning en urimelig forskelsbehandling af producenter ved fund af salmonella i slagtekyllinger i forhold til æglæggende høner. Som lovgivningen er i dag er det muligt at få erstatning hvis æglæggende høner bliver smittet med salmonella, men det er ikke muligt for slagtekyllinger. Her får producenten det fulde tab ved fund af salmonella.

Store producenter har ved fund af salmonella mulighed for at eksportere det slagtede fjerkræ, eller sælge det som varmebehandlet. Denne mulighed har små producenter ikke og må derfor tage 100% af tabet hvis en slagtekyllingebesætning smittes med salmonella. Det er en urimelig forskelsbehandling og der bør være ens erstatningsregler for æglæggende høner og slagtekyllinger ved fund af salmonella.

Nedsættelse af alt for høj timepris for fødevarekontrol

Specielt for små producenter rammer den politisk satte urimeligt høje timepris på 3000 kr/time meget hårdt i forhold til omsætningen. Det gør det ikke bedre at den indenfor det sidste år er fordoblet. Prisen for kontrolbesøg er helt ude af trit med omkostningerne og den bør sænkes til en reel timepris på mindre end det halve af hvad den er i dag. Specielt hvis det er et ønske at fremme de mindre fødevareproducenter er dette meget nødvendigt.